

причетності до процесу її виховання і навчання, з'являється усвідомлення, що їхня дитина живе повноцінним життям, перебуваючи серед здорових однолітків.

Література

1. Соціально-педагогічна робота з батьками, що виховують дітей з особливими потребами: навчально-методичний посібник / Сост. Н.В. Заверико, Т.Г. Соловійова. – Запоріжжя: ПП «Тандем», 2008. – 53с.
2. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. Колупасвої А.А. – К.: – ТОВ ВПЦ «Літопис – ХХ» - 2010. – 363с.

УДК 378.035.6:371.124:78

КАЧУР М.М.

Мукачівський державний університет

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Патріотичне виховання підростаючого покоління належить до провідних напрямів національної системи виховання, які знайшли своє відображення в державних документах: Національній Доктрині розвитку освіти в Україні в ХХІ ст., Концепції загальної середньої освіти, Концепції художньо-естетичного виховання учнів у навчально-виховних закладах України. Це зумовлює оновлення всіх ланок навчання і виховання дітей та молоді, передбачає застосування особистісно-орієнтованих технологій та інноваційно-методичних підходів до виховання національно свідомих громадян, справжніх патріотів, готових відстоювати державні інтереси.

У дослідженнях проблем сучасної педагогічної науки та мистецької освіти наголошено на необхідності використання можливостей предметів художньо-естетичного циклу з метою виховання духовно-світоглядних уявлень і переконань дітей та підлітків, позитивного емоційно-ціннісного ставлення до Батьківщини, стимулювання художньо-творчої діяльності. Серед цінностей і факторів впливу на виховання патріотичних почуттів, національної свідомості дітей та молоді особливе місце посідає мистецтво. Національно-патріотичне виховання передбачає прилучення особистості до джерел народної культури шляхом ознайомлення з українськими традиціями, обрядами, звичаями, на основі яких формується світогляд, ціннісні орієнтації, ідеали й переконання, набувається соціальний досвід. Тому, актуальною сьогодні постає проблема підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва до здійснення патріотичного виховання учнів на основі цінностей української національної культури, духовної спадщини українського народу, мистецтва рідного краю.

Специфіка та багатогранність музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва зумовлюють активне впровадження у навчально-виховний процес підготовки майбутніх фахівців інтегративних підходів, спрямованих на

формування у студентів цілісної системи культурологічних знань, навичок та вмінь культуротворчості. Завдання інтеграції змісту навчання майбутніх педагогів-музикантів передбачає виховання нових якостей сучасного вчителя музики – гуманіста, патріота, носія національних ідей та культурних цінностей, переконаного у необмежених можливостях впливу музики та інших видів мистецтва на виховання національно свідомих громадян, відданих Вітчизні, готових до плідної праці в ім'я народу України.

Серед різноманітних шляхів посилення інтеграції загальнокультурної, педагогічної та фахової підготовки студентів до патріотичного виховання дітей і учнівської молоді є вдосконалення змісту, форм та методів музично-теоретичної, інструментально-виконавської, вокально-хорової та діяльно-практичної складових освітнього процесу – системи засвоєння студентами комплексу фундаментальних, гуманітарних та професійних знань, які майбутній вчитель музики зможе творчо використати у музично-освітній та виховній роботі з учнями різних вікових категорій. Звертаючись на уроках музики до творів мистецтва, музичних явищ та подій, що відтворюють національні ідеї, виражають художньо-естетичні цінності та підносять загальнолюдські й національні ідеали, вчитель музичного мистецтва приймає на себе провідну функцію у залученні учнів до культурних і духовних вітчизняних традицій, виховання на їх основі патріотизму.

У формуванні готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до патріотичного виховання дітей і молоді слугуватиме розробка та впровадження у навчально-виховний процес ВНЗ варіативного курсу «Художнє краєзнавство», зміст якого базується на інтеграції системи знань студентів про мистецтво рідного краю, становлення та розвиток художньої культури регіону. Тематика навчальної програми зазначеного курсу передбачає врахування особливостей багатонаціонального регіону на прикладі Закарпаття, поліхудожній (засвоєння різних видів мистецтва, забезпечення цілісності опанування художньо-краєзнавчої спадщини) та полікультурний підходи. Процес вивчення курсу дасть змогу студентам пізнати культурно-освітні та художні традиції краю, стимулюватиме творчу активність та прояв особистісного ставлення до мистецтва рідного краю як важливого чинника патріотичного виховання підростаючого покоління. Окрім художньо-краєзнавчої спрямованості лекційного матеріалу, важливою і необхідною вважаємо багатовекторність тематики практичних занять, відповідно зміст та форми проведення яких повинні бути максимально наближені до професійної діяльності вчителя музики з метою патріотичного виховання дітей шкільного віку. Пізнавальними, пройнятими патріотизмом, емоційно-почуттєвим та стимулюючим потенціалом слугуватимуть і мистецькі проекти, зустрічі та культурно-освітні заходи різноманітної тематики: «Рукотворний світ закарпатських майстрів», «Мальовничий і квітучий край мій закарпатський», «Природа Закарпаття очима художників», «Образи земляків на полотні художника», «Закарпаття – частина української держави», «Історія краю в легендах і піснях», «Архітектурна мова минувшини», «Музеї – джерела народної пам'яті». Для мистецьких зустрічей з художниками, музикантами, народними майстрами, співаками пропонується наступна тематика: «У моїй пісні звуків немає, колір у пісні моїй співає»,

«Гуцульські майстри-чародії», «Архітектурний літопис століть», «Мистецькому роду нема переводу», «Барви гірського краю».

Отже, проблема формування майбутніх вчителів музичного мистецтва до патріотичного виховання дітей та молоді вирішується на засадах інтегративного підходу, що поєднує інваріантну та варіативну складові навчально-виховного процесу у вищій школі, спрямованого на опанування студентами цілісної системи культурологічних знань, навичок та вмінь культуротворчості. Суттєвим елементом їх засвоєння й, тим самим, удосконалення підготовки студентів до професійної діяльності в галузі патріотичного виховання учнівської молоді є введення у освітній процес ВНЗ варіативного курсу «Художнє краєзнавство», який інтегрує навчально-пізнавальну активність, художньо-творчу та пошуково-дослідну діяльність, самостійне вивчення краєзнавчих джерел – краєзнавчої літератури, пісенних збірок, альбомів з мистецтва про творчість художників, про архітектурні пам'ятки, музеї краю тощо. Ефективність процесу формування готовності майбутніх вчителів до патріотичного виховання школярів залежатиме від сформованості у студентів уявлень про сутність патріотичного виховання в контексті культуротворчих завдань загальноосвітньої школи та патріотизму, як інтегральної якості особистості, що характеризує її емоційно-ціннісне ставлення до Батьківщини в органічній єдності національно-етнічного та національно-громадянського аспектів і проявляється в пізнавальній і культуротворчій діяльності.

Література

1. Грозан С.В. Реалізація інтегративних зв'язків інструментально-виконавських дисциплін у фаховій підготовці вчителя музики / С.В. Грозан // Науковий часопис НПУ ім. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. – Вип. 14 (19). – К.: НПУ, 2013. – с. 52-55.
2. Качур М.М. Планування художньо-краєзнавчої роботи у початковій школі // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Наук. збірник. – Вип. 4. – К.: Наук. світ, 2003. – С.205-208.
3. Качур М.М. Роль вчителя у патріотичному вихованні молодших школярів засобами художнього краєзнавства // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Серія "Педагогіка. Соціальна робота". – Вип. 8. – Ужгород: УНУ, 2005. – С. 58-59.
4. Качур М.М. Музичне мистецтво рідного краю як фактор патріотичного виховання учнів початкової школи // Слов'янське музичне мистецтво в контексті європейської культури. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. - Вінниця, 2005. - С. 12 - 14.
5. Падалка Г.М. Інтеграційні процеси у вищій мистецькій педагогічній освіті: теорія і досвід / Г.М. Падалка // Мистецька освіта в Україні: проблеми теорії і практики: зб. тез за матеріалами Всеукраїнської науково-методичної конференції-семінару. – Київ : Вид-во НПУ ім. Драгоманова, 2014. – с. 3-4.